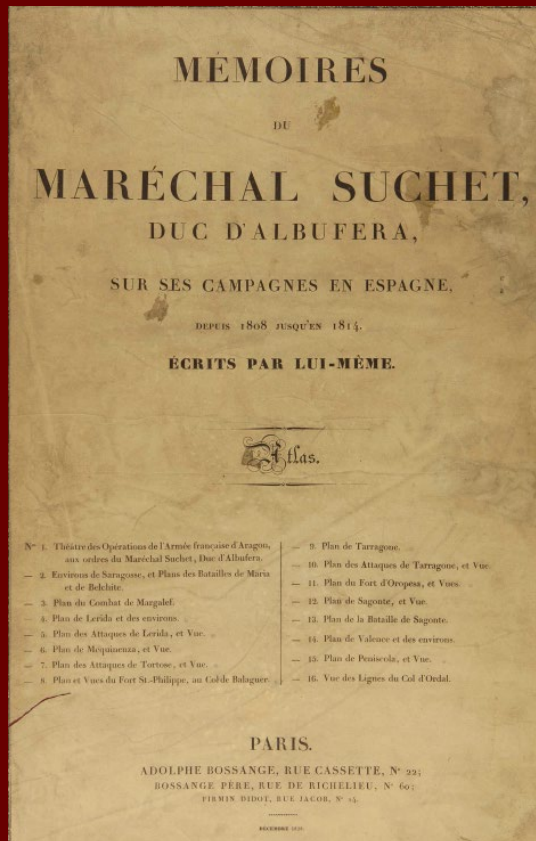

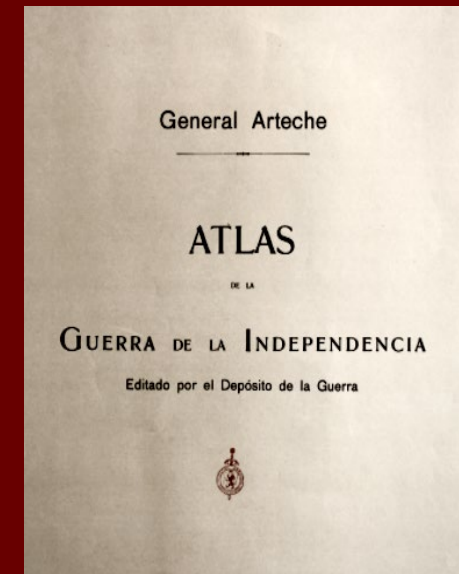
ATLES DE LA GUERRA DE LA INDEPENDÈNCIA. DOS ATLES, DOS VISIONS

Les campanyes militars van millorar el coneixement cartogràfic del territori. Episodis com la Guerra de la Independència (1808-1814) van generar atles, molts d'ells, atribuïts a militars.

És el cas d'aquests dos atles: l'atles del general Suchet, tercer volum de les seues memòries sobre les seues campanyes a Espanya, editat a París en 1828 per Adolphe Bossange, Bossange Père i Firmin Didot.

I l'atles del general Arteche, editat en forma de làmines pel Depòsit de la Guerra en un període comprés entre 1868 i 1903.

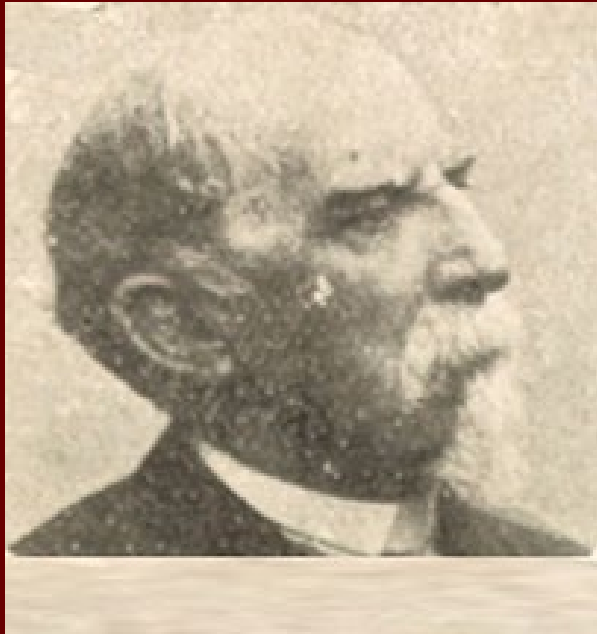

LA VISIÓ FRANCESA: EL MARISCAL SUCHET

Luis Gabriel Suchet (Lió 1770 – Marsella, 1826). En 1791 va ingressar en la Guàrdia Nacional. Amb el grau de comandant va prendre part en el lloc de Toulon (1793). Destinat més tard a Itàlia, en 1799 va ser ascendit a general de divisió lluitant en la batalla de Novi i va participar en la defensa de Gènova, al costat de Masséna. Es va distingir en les batalles de Austerlitz (1805) i de Jena (1806); va obtindre el títol de comte en 1808.

En 1808, va ser traslladat a Espanya, a les ordres del mariscal Mortier amb el V cos d'exèrcit, amb el qual va intervindre en el lloc de Saragossa. A l'abril de 1809, va ser nomenat general en cap de l'exèrcit d'Aragó, amb el qual, després d'un patir un xicotet revés a Alcanyís, va derrotar al general Blake en les batalles de María i Belchite. En 1810 va conquerir Lleida i Mequinenza, i en 1811 Tortosa i Tarragona. La conquesta d'aquesta última ciutat li va valdre ser nomenat per Napoleó mariscal de França. A l'agost de 1811, rep ordres d'ocupar València. De camí a València assetja Sagunt i el 26 d'octubre s'enfronta al general Blake derrotant-lo en la batalla de Sagunt. En 1812 va entrar a València rebent el títol de duc de l'Albufera. Durant el seu breu mandat, va emprendre una modernització cultural i urbanística de la ciutat, deixant entre els valencians la imatge d'un bon governant.

Davant la derrota imminent de l'exèrcit napoleònic en la península després de la batalla de Vitòria, Suchet es va retirar a Catalunya, sent les seues tropes les últimes que van abandonar Espanya. Durant la Restauració va ser destituït del seu títol de par de França, i no va tornar a tindre cap comandament important. Al final de la seua vida es va retirar i es va allunyar de París, morint al castell de Montredón, prop de Marsella, el 3 de gener de 1826. Està soterrat en el cementeri del Père-Lachaise (divisió 39).

LA VISIÓ ESPANYOLA: EL GENERAL ARTECHE

José Gómez de Arce i Moro de Elexabeitia (Carabanchel Alt, 1821- Madrid, 1906). En 1836, amb quinze anys, va ingressar en el Col·legi d'Artilleria i va passar després al Cos d'Estat Major. Sent capità va actuar en serveis d'espionatge a Roma i Tànger. Va ser membre de l'Estat Major del general Fernando Fernández de Córdova en l'expedició a Itàlia de 1849 per a reposar en el sol a Pius IX i allí va intervindre en diverses comissions.

De 1865 a 1868 va ser sotssecretari del Ministeri de la Guerra, però va cessar en la milícia i fins i tot en els seus treballs històrics amb la Revolució de 1868 a causa de la seua condició de monàrquic. Amb la Restauració es va reincorporar a l'Exèrcit i va ser ajudant d'Alfons XII i segon cap d'alabarders. Promogut a mariscal de camp en 1877, dotze anys després va passar a la reserva amb el número u per a ascens a

tenent general. Va ser senador per la província de Guipúscoa en la legislatura 1884-1885.

Acadèmic de la Història en 1871, es va especialitzar en història militar, matèria en la qual la seua obra mestra va ser ***Guerra de la Independència (1868-1903; 7 toms, 14 volums)***, 7.500 pàgines redactades durant 41 anys. També en 1874 va escriure *Un soldat espanyol de vint segles*, les memòries fictícies d'un oficial que afirma ser Ashaverus, el llegendari jueu errant, i que sent després legionari romà, va servir en tots els exèrcits espanyols des de llavors fins al temps dels Àustries.

Per encàrrec de Cánovas del Castell va redactar el tom IV de la Història General d'Espanya (1890), en tres volums, relatiu al regnat de Carles IV.

EL VALOR INFORMATIU DELS ATLES

Els atles ens donen imatges bastant precises sobre el desenvolupament urbà i les comunicacions de l'Espanya de principis del segle XIX. El de Suchet és, en general, més precís, bon reflex del coneixement que els militars francesos havien adquirit en el desenvolupament de la cartografia militar després de vint anys de guerres per tota Europa. Atés que el mariscal havia sigut protagonista en primera persona de la Guerra, havia portat amb si bona part dels atles militars que va utilitzar en la seua campanya de València i que després va publicar en les seues memòries. Es tracta de plans molt precisos i detallats.

L'Atles del general Arteche, és, per contra, el d'un militar que no va viure en primera línia la guerra i que recorre a altres fonts, incloent el propi atles del mariscal francès. Per això, algunes de les seues indicacions són més imprecises i indirectes.

El territori valencià ocupa una part important en tots dos atles. Destaquen en tots dos els llocs de la ciutat de València a la fi de 1811, que ens ofereixen una panoràmica de la ciutat i de totes les localitats de l'Horta, replets de detalls.

València en 1811 en l'Atles de Suchet. Detall

La zona del port de València en 1811. Detalls de l'Atles de Suchet i d'Arteche

POT CONSULTAR ELS ATLES COMPLETS A LA BIBLIOTECA VALENCIANA DIGITAL (BIVALDI)

Atles del mariscal Suchet

<https://bivaldi.gva.es/es/consulta/registro.do?id=7112>

Atles del general Arceche

<https://bivaldi.gva.es/es/consulta/registro.do?id=12511>